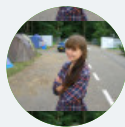

Boekverslag Overigetaal Män som hatar kvinnor door Stieg Larsson

Boekverslag door Anne

Redactie

5424 woorden

9 jaar geleden

8

74 keer beoordeeld

Auteur	Stieg Larsson
Genre	Whodunit, Thriller & Detective
Eerste uitgave	2008
Vak	Overigetaal

Originele titel: Män som hatar kvinnor

Titel: Mannen die vrouwen haten

Auteur: Stieg Larsson

Vertaling door: Tineke Jorissen-Wedzinga

Gebruikte druk: 13e druk, uit 2009

Verschijningsdatum: 1e druk, oktober 2008

Aantal bladzijden: 560

Uitgegeven bij: uitgeverij Signatuur

Samenvatting

Proloog – Vrijdag 1 november

Een vooralsnog anoniem hij-figuur ontvangt voor de vierenveertigste maal een gedroogde bloem in een fotolijstje. Hij heeft hierover contact met een plaatselijke gepensioneerde commissaris van de recherche. Dit is een soort ritueel dat al vierenveertig jaar lang plaatsvindt op de verjaardag van het hij-figuur.

Deel 1 – Incitatie – 20 december tot 3 januari

Hoofdstuk 1 – Vrijdag 20 december

Mikael Blomkvist is in een rechtzaak drie maanden veroordeeld wegens openlijke smaad van industrieel Hans-Erik Wennerström. Hij heeft een artikel geschreven waarin hij beweert dat Wennerström overheidsgeld heeft gebruikt voor wapentransacties. Het bewijs dat Blomkvist aanvoert is echter verdwenen. Hij blikt terug op hoe hij aan deze informatie was gekomen; hij was op een zeiltocht met kennissen en kwam hierbij een oude schoolvriend tegen, Robert Lindberg, die hem deze informatie vertelde.

Hoofdstuk 2 – Vrijdag 20 december

Dragan Armanskij, algemeen directeur van beveiligingsbedrijf Milton Security, wordt geïntroduceerd. Hij heeft van dit middelmatige bedrijf een internationaal bedrijf gemaakt dat gespecialiseerd is in de nieuwste technieken wat betreft beveiliging en spionage. Eén van zijn medewerkers is Lisbeth Salander. Hij

had haar in eerste instantie als manusje-van-alles aangenomen en haar eigenlijk meteen weer willen ontslaan omdat ze zo onhandelbaar was. Lisbeth bleek echter perfecte persoonlijke onderzoeken te kunnen doen en ontmantelde binnen drie dagen één van de andere medewerkers als cocaïnesnuivende gokverslaafde die zijn vriendin mishandelde. Armanskij neemt Lisbeth onder zijn hoede, ondanks de irritatie onder de andere medewerkers, en biedt haar een baan als freelancer aan. Ze werkt wanneer ze wil en doet PO's naar twijfelachtige figuren.

Lisbeth krijgt de opdracht van advocaat Dirch Frode om onderzoek te doen naar Mikael Blomkvist. Hierin geeft ze aan dat zij denkt dat Blomkvist is belazerd in de Wennerström-affaire. Een ander feit dat aan het licht komt is dat Blomkvist een seksuele relatie heeft met Erika Berger, die op haar beurt weer is getrouwd met Greger Beckman.

Hoofdstuk 3 – Vrijdag 20 december – zaterdag 21 december

Mikael Blomkvist arriveert na de rechtszaak op de redactie van Millennium en wordt daar ontvangen door Erika Berger. Zij is van mening dat ze in beroep moeten gaan tegen de uitspraak maar volgens Mikael is dat niet verstandig. Hij dringt er op aan dat hij ontslag moet nemen om de geloofwaardigheid van Millennium in stand te houden, en doet dat dus ook.

Hoofdstuk 4 – Maandag 23 december – donderdag 26 december

Mikael wordt gebeld door advocaat Dirch Frode met de vraag of hij zijn cliënt wil ontmoeten. Deze cliënt betreft Henrik Vanger, voormalig directeur van Vanger-concern en een van de grondleggers van het Zweedse bedrijfsleven. Mikael voelt niet veel voor de vage opdracht die een privéaangelegenheid schijnt te zijn en ziet het niet zitten om tijdens kerst naar Henrik Vanger te reizen. 24 december brengt Lisbeth Salander door in het verpleeghuis bij haar moeder maar deze verwart haar met haar zus Camilla.

Mikael brengt de kerst door bij zijn zus Annika Giannini en haar gezin. Op tweede kerstdag belt Mikael Dirch Frode; hij vertrekt toch om Henrik Vanger te bezoeken. Mikael wordt in Hedestad ontvangen door Frode die hem naar Henrik Vanger op het eiland Hedeby brengt. Henrik legt daar uit wat zijn vraag aan Mikael is. Die opdracht bestaat uit twee delen; hij wil dat Mikael een biografie over hem en zijn familie gaat schrijven en dat hij een raadsel oplost, namelijk: wie van de Vanger-familie zijn kleindochter Harriët Vanger heeft vermoord.

Hoofdstuk 5 – Donderdag 26 december

Henrik Vanger vertelt Mikael dat Harriët is verdwenen op 22 september 1966 in Hedestad, tijdens het jaarlijks terugkerende familiediner. Tegelijkertijd was het een feestdag, de Dag van het Kind. Er was een optocht in de stad waar Harriët met klasgenoten naartoe was geweest. Om kwart over twee, toen Harriët net weer thuis was, gebeurde er een ongeluk op de brug. De brug, die de enige toegang en uitgang van het Hedeby-eiland is, werd gedurende 24 uur afgesloten. Om 4 uur is Harriët nog gesignaleerd maar daarna is ze spoorloos verdwenen. Henrik is ervan overtuigd dat ze is vermoord door een van zijn gierige familieleden, maar haar lichaam is nooit gevonden.

Hoofdstuk 6 – Donderdag 26 december

Er zijn een aantal belangrijke foto's van die bewuste dag. Ten eerste zijn er foto's van de optocht ter ere van de Dag van het Kind waar Harriët op staat. Ten tweede zijn er twee foto's van het huis rond tien over half vier. Op de ene foto is het raam van Harriëts kamer open, op de andere dicht. Henrik vertelt over de zoekacties maar die hebben nooit wat opgeleverd. De reden waarom hij vermoedt dat iemand haar vermoord heeft is dat hij ieder jaar op zijn verjaardag een gedroogde ingelijste bloem ontvangt. Dat was een traditie die Harriët in 1958 begon en na haar verdwijning bleef Henrik ingelijste bloemen ontvangen

van een onbekende. Mikael ziet niet in hoe hij dit raadsel kan oplossen, maar Henrik blijft aandringen en vraagt hem een jaar op Hedeby te komen wonen en onderzoek te doen, in ruil voor 2,4 miljoen (die verdubbeld wordt wanneer hij het raadsel oplost) plus feiten over Hans-Erik Wennerström.

Hoofdstuk 7 – Vrijdag 3 januari

Mikael gaat langs bij de redactie van Millennium. Hier kondigt hij aan dat hij een jaar naar Hedeby zal vertrekken. Erika vindt dit een belachelijk idee. Ze voelt zich alleen in de strijd die Millennium nu zonder Mikael moet voeren. Mikael vraagt van haar te doen alsof Mikael Millennium voorgoed heeft verlaten en als het kan vrede te sluiten met Wennerström.

Deel 2 – Consequentie-analyse – 3 januari tot 17 maart

Hoofdstuk 8 – Vrijdag 3 januari – zondag 5 januari

Mikael arriveert op Hedeby en betreft daar het gastenverblijf van Henrik Vanger, een klein huisje op het erf van Henrik. Henrik geeft Mikael een rondleiding over het eiland. Het dorp bestaat uit een lange weg met aan de westkant zes huizen en aan de oostkant vier huizen. Het eerste huis is van Harald Vanger, broer van Henrik. Harald is de enige broer van Henrik die nog in leven is en ze kunnen niet goed opschieten met elkaar. In het tweede huis woont Isabella Vanger, moeder van Harriët Vanger. Haar band met Harriët was afstandelijk. In het derde huis woont Cecilia Vanger, dochter van Harald. Henrik omschrijft haar als het tegenovergestelde van haar vader en heeft een goede band met haar. Het huis daarnaast is van Henrik Vanger en heeft hij verhuurd aan een ouder echtpaar. Tijdens de verdwijning van Harriët waren ze niet aanwezig op het eiland. Het volgende huis is van Birger Vanger, broer van Cecilia, maar staat grotendeels leeg omdat hij een moderne villa in Hedestad bewoont. Het laatste huis is van Martin Vanger, broer van Harriët. Hij heeft Vanger-concern van Henrik overgenomen. Aan het eind van de oostkant wordt het laatste huis bewoond door Gerda Vanger, weduwe van Henriks broer Greger. Gerda is ziek. Tussen Gerda's huis en Henriks huis liggen nog twee kleine gebouwen die leegstaan en worden gebruikt voor familiebezoek. Aan de andere kant van Henriks huis staat nog een huis dat wordt bewoond door een ex-werknemer van Vanger-concern.

Wanneer Mikael gesetteld is in het gastenverblijf laat Henrik het onderzoeksmateriaal in de zaak van Harriët van de afgelopen jaren bij Mikael bezorgen. Hierin komen twee speculaties in naar voren. Ofwel Harriët is zelf weggelopen, ofwel ze was slachtoffer van een misdrijf.

Hoofdstuk 9 – Maandag 6 januari – woensdag 8 januari

Mikael ontmoet Martin Vanger. Ondertussen blijft door de media niet onopgemerkt dat Mikael naar Hedeby is vertrokken en worden hij en Erika als idioten afgeschilderd. Mikael maakt na een gesprek met Henrik Vanger een stamboom van de familie Vanger. Verschillende leden van de familie sympathiseerden het nazisme.

Lisbeth bezoekt haar nieuwe toezichthouder Nils Erik Bjurman. Hij vervangt Holger Palmgren nadat deze een beroerte heeft gehad. Doordat Lisbeth weigert mee te werken aan onderzoeken wordt ze als psychisch gestoord beschouwd.

Op haar dertiende is ze in een kinderpsychiatrische kliniek geplaatst en daarna heeft ze verschillende pleeggezinnen gehad. Op latere leeftijd is ze verschillende keren opgepakt wegens het onder invloed zijn van drank en drugs. Ook was ze betrokken bij mishandeling en vermoedde men dat ze actief was in de prostitutie. Door het optreden van Holger Palmgren als haar advocaat was het mogelijk Lisbeth buiten een psychiatrische kliniek te houden. Een van de maatregelen die Bjurman neemt is dat Lisbeth niet meer zelf haar financiën mag beheren.

Hoofdstuk 10 – Donderdag 9 januari – vrijdag 31 januari

Mikael wordt uitgenodigd om te komen eten bij Martin. Hier ontmoet hij Eva Hassel, de vriendin van Martin. Tevens maakt hij kennis met Cecilia Vanger. Zij prikt al snel door het verhaal van het biografie schrijven heen en vermoedt dat Mikael op het eiland is om de verdwijning van Harriët te onderzoeken. Daarnaast ontmoet Mikael Isabella Vanger, die er duidelijk niet van gediend is dat Mikael komt wroeten in de familiegeschiedenis. Erika negeert niet langer Mikaels telefoontjes en komt hem opzoeken op Hedeby. Lisbeth heeft haar derde afspraak met Bjurman, wie misbruikt maakt van zijn positie door Lisbeth vragen te stellen over haar seksleven. Lisbeth dient beleefd mee te werken wil ze geen negatieve aantekeningen krijgen in haar rapport.

Hoofdstuk 11 – Zaterdag 1 februari – dinsdag 18 februari

Mikael en Erika dineren samen bij Henrik en Henrik doet een aanbod mede-eigenaar te worden van Millennium en op deze manier het blad uit de financiële problemen te helpen. Op voorwaarde dat Mikael terugkomt als verantwoordelijk uitgever.

Mikael doet verder onderzoek naar Harriët. Uit de aantekeningen van ex-commissaris Morell blijkt dat ze in haar tienerjaren een vreemde verandering onderging; ze werd introvert en las opeens boeken over het katholieke geloof. In 1966 bezoekt Anita Vanger, dochter van Harald, het eiland en raakt bevriend met Harriët.

Eén pagina uit de agenda van Harriët roept vraagtekens op. Bij de telefoonnummers staan gegevens genoteerd. Er wordt eerst gedacht dat dit telefoonnummers zijn, maar ze leidden nergens naartoe. Mikael gaat op bezoek bij Cecilia en dit bezoek loopt uit op een vrijpartij.

Lisbeth moet Bjurman voor de vierde keer bezoeken. Haar laptop is stukgegaan en ze heeft geld nodig voor een nieuwe. Bjurman beweert dat dit niet zomaar kan en dwingt haar hem oraal te bevredigen, wanneer ze zich zou verzetten zou hij er persoonlijk voor zorgen dat ze opgesloten werd. Naderhand schrijft hij een cheque uit.

Hoofdstuk 12 – Woensdag 19 februari

Naar de politie gaan is een optie die Lisbeth niet eens overweegt. Ze besluit het heft in eigen handen te nemen.

Mikael vraagt Cecilia wat zij zich nog kan herinneren van Harriët. Volgens haar was duidelijk te zien dat Harriët in de jaren voor haar verdwijning ongelukkig was. Haar ouders hadden een ongelukkig huwelijk en haar vader bracht veel tijd door in het tuinhuis bij het meer. In datzelfde meer is hij verdronken, hij is gevonden met een te hoog promillage aan alcohol in zijn bloed.

Hoofdstuk 13 – Donderdag 20 februari – vrijdag 7 maart

Lisbeth besluit een PO te doen naar Nils Bjurman. Dit levert in eerste instantie weinig op; hij lijkt een onberispelijk figuur te zijn. Ze overweegt verschillende opties om Bjurman aan te pakken. Ze besluit nog eens bij hem langs te gaan; ze heeft geld nodig voor eten. Het bezoek gaat echter niet zoals Lisbeth vooraf had bedacht en al snel overmeestert Bjurman haar. Hij verkracht haar verschillende malen en laat haar zaterdagochtend pas weer gaan.

Hoofdstuk 14 – Zaterdag 8 maart – maandag 17 maart

Een week later is Lisbeth hersteld van haar verwondingen en gaat nogmaals, zoals afgesproken, langs bij Bjurman. Nog voor hij haar iets kan doen drukt ze haar elektrische pistool in zijn oksel. Wanneer hij weer bij bewustzijn komt, is hij geboeid en kan hij zich niet bewegen. Lisbeth verkracht hem met zijn eigen dildo's en zet de dvd op die ze stiekem heeft opgenomen tijdens haar vorige bezoek. Dit gebruikt ze als

chantagemiddel om haar eigen rekening weer te kunnen beheeren. Daarnaast tatoeëert ze de volgende tekst op zijn buik: Ik ben een sadistisch varken, een klootzak en een verkrachter. Ze neemt reservesleutels van zijn appartement mee.

In het nieuws wordt er aandacht besteed aan het feit dat Henrik Vanger mede-eigenaar is geworden van Millennium. Lisbeth, die een aantal maanden terug in opdracht van Dirch Frode (advocaat van Henrik Vanger) een PO heeft gedaan naar Mikael, is nieuwsgierig.

Deel 3 – Fusies – 16 mei tot 14 juni

Hoofdstuk 15 – Vrijdag 16 mei – zaterdag 31 mei

Cecilia vertelt Mikael dat ze verliefd op hem is, maar dat ze weet dat hij op een dag van het eiland zal verdwijnen. Wanneer Erika op het eiland verschijnt krijgt ze het toch moeilijk met Mikael's vrije seksleven en besluit ze de relatie te verbreken.

Hoofdstuk 16 – Zondag 1 juni – dinsdag 10 juni

Mikael bereikt een doorbraak: op één foto van de optocht tijdens de Dag van het Kind wijkt Harriët's blik af van de rest van de toeschouwers van de optocht. Ze kijkt schuin weg van de optocht en lijkt bang of boos te kijken. Mikael bezoekt het fotoarchief van de krant waar bovengenoemde foto in was geplaatst. Door het nieuwe beeldmateriaal komt hij erachter dat het Cecilia was die op de beruchte dag zich op Harriët's kamer bevond. Daarnaast ziet hij dat op de foto's waarop Harriët bang naar iets aan de overkant van de weg kijkt, er naast haar iemand met een fototoestel staat die mogelijk precies fotografeert waar Harriët bang voor is. Door de andere foto's te bekijken komt hij erachter wie deze foto's maakt: iemand van Norsjö Snickerifabrik.

Hoofdstuk 17 – Woensdag 11 juni – zaterdag 14 juni

Mikael's dochter komt onverwachts op bezoek. Ze komt hem vertellen dat ze voor een paar maanden naar een Bijbelschool gaat om haar kennis over het katholieke geloof te verbreden. Mikael ziet opeens de overeenkomsten tussen Harriët en zijn eigen dochter. Net voordat zijn dochter de trein instapt begint ze over de citaten op zijn muur, doelend op de "telefoonnummers". In de Bijbel van Harriët zijn de citaten onderstreept, wat bevestigt dat het geen telefoonnummers zijn maar citaten. De namen zijn vermoedelijk van vermoorde vrouwen. Henrik Vanger krijgt een hartaanval en overleeft dit maar wordt wel naar het ziekenhuis gebracht. Mikael weet zijn handen te leggen op het PO dat Lisbeth over hem heeft geschreven voor Dirch Frode.

Hoofdstuk 18 – Woensdag 18 juni

Mikael weet Lisbeth's adres te achterhalen en verrast haar in haar appartement. Lisbeth moet hier eerst niets van weten maar laat hem toch binnen. Hij komt om haar hulp te vragen in het onderzoek naar Harriët. Zij stemt hiermee in op voorwaarde dat hij een contract tekent met Armanskij. Wanneer Mikael terugkeert in zijn huisje op Hedeby ziet hij dat dingen zijn verplaatst; iemand heeft ingebroken. Hij laat nieuwe sloten plaatsen.

Hoofdstuk 19 – Donderdag 19 juni – zondag 29 juni

Mikael bezoekt Henrik in het ziekenhuis. Hier komt hij Cecilia tegen en wil haar vragen wat zij destijds in Harriët's kamer deed, maar Cecilia weigert zijn vragen te beantwoorden. Hij bezoekt mensen die hem wellicht meer kunnen vertellen over wie de foto's van Norsjö Snickerifabrik hebben gemaakt. Uiteindelijk vindt hij de vrouw waarvan de man desbetreffende foto heeft gemaakt. De foto is helaas erg vaag en er is weinig te zien. Lisbeth doet onderzoek naar de vijf vermoorde vrouwen en ontdekt dat één van de vrouwen vermoord is in 1949, voordat Harriët is geboren.

Hoofdstuk 20 – Dinsdag 1 juli – woensdag 2 juli

Het gaat financieel niet goed met Vanger-concern, Martin staat onder druk. Hij laat doorschemeren dat hij de bemoeienis van Mikael maar niks vindt.

Lisbeth trekt in bij Mikael op Hedeby. Ze vertelt hem wat ze heeft gevonden: de vijf vermoorde vrouwen van Harriëts lijstje plus nog drie moorden die er eigenlijk ook op hadden moeten staan. Alle vrouwen zijn op brute wijze vermoord volgens de citaten uit de Bijbel. Samen ontdekken ze dat de namen van de vrouwen alle traditionele Joodse namen zijn.

Hoofdstuk 21 – Donderdag 3 juli – donderdag 10 juli

Mikael laat Lisbeth zien welke informatie hij tot nu toe heeft verzameld. Hij probeert met haar te praten over haar privéleven, maar behalve dat ze bokst komt hij verder niets te weten. Lisbeth raakt geïntrigeerd door Mikael omdat hij haar als een van de weinigen behandelt als mens. Op haar initiatief hebben ze seks. De volgende ochtend vinden ze de buurkat, ritueel vermoord.

Hoofdstuk 22 – Donderdag 10 juli

Ze vatten de kat op als een waarschuwing. Ze speculeren wie het gedaan zou kunnen hebben, maar komen hier niet uit. Tijdens zijn hardloopronde wordt Mikael beschoten. Lisbeth bevestigt camera's in en om het huisje om zulke incidenten in de toekomst te voorkomen.

Hoofdstuk 23 – Vrijdag 11 juli

Mikael regelt met Frode dat Lisbeth de archieven van Vanger-concern mag bezoeken. Zelf gaat hij de foto's bekijken die hij van Alexander Vanger heeft gekregen. Hierop ziet hij de overeenkomsten tussen Cecilia en Anita Vanger; ze lijken wel tweelingzussen. Op andere foto's ontdekt hij dat het Martin is geweest aan de overkant van de weg waar Harriët zo bang voor was.

Lisbeth ontdekt in het archief dat Gottfried tijdens de moorden op dezelfde plaatsen was. Het enige probleem is dat hij in 1965 overleed en dat daarna ook nog moorden zijn gepleegd. Mikael bezoekt Martin om te informeren naar de informatie die hij net heeft ontdekt. Hij komt echter in een benarde positie terecht: hij belandt in de martelkamer van Martin.

Deel 4 – Hostile Take-Over – 11 juli tot 30 december

Hoofdstuk 24 – Vrijdag 11 juli – zaterdag 12 juli

Martin vertelt hoe hij te werk ging: hij koos meisjes die niemand miste, prostituees en immigranten. Wanneer hij ze had verkracht en vermoord liet hij ze verdwijnen in het meer. Ondertussen is Mikael geboeid en kan niet ontsnappen.

Lisbeth keert terug van het archief en gaat op zoek naar Mikael. Op de videobeelden van de camera's rond het huisje ziet ze dat Mikael het huisje heeft verlaten en dat even later Martin voor de deur heeft gestaan.

Net op het moment dat Martin Mikael wil ophangen, komt Lisbeth binnen en begint op Martin in te slaan met een golfclub. Terwijl ze Mikael verlost uit zijn strop neemt Martin de benen. Wanneer ze ziet dat Mikael in orde is zet ze de achtervolging in. Opgejaagd door Lisbeth verliest Martin de controle over het stuur en verongelukt.

Op aandringen van Lisbeth bellen ze niet de politie en doen ze net of ze van niets weten.

Hoofdstuk 25 – Zaterdag 12 juli – maandag 14 juli

Terwijl Mikael slaapt, spreekt Lisbeth met Dirch Frode af om de zaak niet naar buiten te brengen. Het mysterie wat er met Harriët is gebeurd is nog steeds niet opgelost. Martin heeft bekend dat hij werd misbruikt door zijn vader en Lisbeth en Mikael vermoeden dat ook Harriët werd misbruikt. Uit

zelfbescherming vermoordt ze haar vader door hem te verdrinken. Na de dood van Gottfried was de ellende nog niet over; Martin misbruikte Harriët ook.

Mikael en Lisbeth bezoeken Anita in Londen. Die wil niets loslaten, maar door Lisbeths afluister technieken weten ze dat Anita naar iemand belt in Australië. Lisbeths moeder overlijdt waardoor Mikael alleen naar Australië moet.

Hoofdstuk 26 – Dinsdag 15 juli – donderdag 17 juli

Mikael vindt in Australië een vrouw met de naam Anita Cochran. Doordat Anita is gescheiden kon Harriët haar identiteit aannemen in Australië. Anita heeft haar destijds geholpen van het eiland af te komen, op de achterbank onder een deken. Mikael vertelt haar hoe hij haar heeft gevonden en wat er met Mikael is gebeurd. Harriët stelt haar gezin aan hem voor.

Hoofdstuk 27 – Zaterdag 26 juli – maandag 28 juli

Mikael bezoekt de uitvaartdienst van de moeder van Lisbeth en vertrekt daarna naar Hedeby om het hele verhaal aan Henrik te vertellen. Harriët is naar Hedeby gekomen en na al die jaren zijn Henrik en zij weer herenigd. Henrik koopt Mikael af; hij wil niet dat het verhaal van Harriët wordt gepubliceerd.

Lisbeth heeft ingebroken op de computer van Wennerström en heeft bewezen dat hij een “heuse gangster” is.

Hoofdstuk 28 – Dinsdag 29 juli – vrijdag 24 oktober

Het blijkt dat onder het Millenniumpersoneel een verrader zit. Janne Dahlman speelt informatie door aan Wennerströms mannen. De rest van de redactie gaat een dubbelspel spelen, ze doen net alsof Millennium failliet is maar werken ondertussen aan een nieuw nummer van het blad waarin ze Wennerström ontmaskeren.

Hoofdstuk 29 – Zaterdag 1 november – dinsdag 25 november

Met haar hackertekniken weet Lisbeth een nieuwe identiteit aan te nemen, die van Irene Nesser. Op deze manier weet ze beslag te leggen op de miljoenen van Wennerström.

Epiloog – Accountantsverklaring

donderdag 27 november – dinsdag 30 december

Het nieuwe nummer van Millennium is een hit en krijgt veel media-aandacht. Wennerström pleegt zelfmoord. Mikael en Lisbeth brengen de kerst door in zijn vakantiehuisje. Lisbeth realiseert dat ze verliefd is geworden op Mikael. Wanneer ze weer thuis is koopt ze een kerstcadeau voor hem als excuus om hem weer te zien. Onderweg ziet ze echter Erika en Mikael samen in een koffiëbar zitten. Ze beseft dat ze nooit een relatie met Mikael zal krijgen en gooit haar kerstcadeau weg.

Titelbeschrijving

Lisbeth Salander spreekt op pagina 370 de volgende woorden: "Volgens mij heb je het mis. Het is geen gestoorde seriemoordenaar die te veel in de Bijbel heeft gelezen. Het is gewoon een smeerlap die vrouwen haat." Hiermee doelt ze op de moordenaar die ze proberen te ontmaskeren.

Maar eigenlijk is het hele boek doordrenkt van mannen die vrouwen schijnen te haten: Nils Bjrman die Lisbeth verkracht, Gottfried en Martin Vanger die samen vrouwen verkrachten en vermoorden voor de lol. Dit wordt onderstreept door de feitelijke gegevens over seksueel misbruik jegens vrouwen in Zweden die bij alle vier de delen worden vermeld. Bijvoorbeeld dat achttien procent van de vrouwen in Zweden weleens is bedreigd door een man.

Personages

Het boek kent een enorm aantal aan personages. Vandaar een lijst met personages die enigszins een rol

spelen met daarbij wie ze zijn. Mikael Blomkvist en Lisbeth Salander zijn de twee hoofdpersonages.

Carl Mikael Blomkvist

Hij wordt door iedereen Mikael genoemd. Zij bijnaam Kalle Blomkvist heeft hij gekregen voor het oprollen van een jeugdbende in zijn vroegere jaren als journalist. Tegenwoordig is hij mede-eigenaar van het tijdschrift Millennium. Hij heeft een hekel aan bankmannetjes die op illegale wijze zoveel mogelijk geld willen beuren. Hij probeert deze figuren te ontmaskeren en publiceert deze verhalen in Millennium. Hij is 43 jaar, in het verleden getrouwd geweest en heeft een dochter. Het huwelijk liep stuk, voornamelijk doordat Mikael er een rijk seksleven op na houdt.

Lisbeth Salander

Lisbeth is 24 jaar en heeft een moeilijke jeugd achter de rug. Op haar dertiende werd ze in een psychiatrische kliniek voor kinderen geplaatst. Hierna heeft ze bij verschillende pleeggezinnen gewoond, maar dit werkte ook vaak niet. Ze heeft geen vertrouwen in overheidsinstanties. Ze gedraagt zich afstandelijk, is niet goed in het onderhouden van sociale contacten en heeft bijna geen vrienden. Ze heeft zich hiermee verzoend en is tevreden met haar leven zoals ze dat leeft.

Daarnaast heeft ze een extreem uiterlijk: mager, tatoeage van een wesp in haar nek, een draak op haar rug, een slingervormige tatoeage rond haar biceps, neuspiercing, ravenzwart haar. Ze maakt snelle spinachtige bewegingen. Ze werkt voor Milton Security, doet PO's (persoonlijke onderzoeken) naar twijfelachtige figuren. Hier is ze extreem goed in: ze heeft een fotografisch geheugen en kent alle snufjes van het hacken van computers en andere communicatiemiddelen.

** Erika Berger*

Hoofdredactrice van Millennium. Ze is getrouwd met Greger Beckman maar heeft tegelijkertijd, met zijn goedbevinding, een seksuele relatie met Mikael.

** Janne Dahlman*

Nieuwe redactiesecretaris van Millennium, wordt niet helemaal vertrouwd door de rest.

** Christer Malm*

Homoseksuele artdirector van Millennium die regelmatig in de showbizbladen verschijnt. Houdt zich verder niet bezig met de politieke kant van het bestuur.

** Henrik Vanger*

82 jaar, voormalig directeur van Vanger-concern. Hij verafschuwt een groot deel van zijn familie en verdenkt hen van de moord op zijn kleindochter Harriët. Huurt Mikael in om het mysterie op te lossen.

** Richard Vanger*

Oudste broer van Henrik Vanger, was geen liefhebbende vader.

** Gottfried Vanger*

Zoon van Richard Vanger en vader van Martin en Harriët. In 1965 verdronken in het meer bij zijn tuinhuisje.

** Isabella Vanger*

75-jarige vrouw van Gottfried, moeder van Martin en Harriët. Afstandelijke moeder met een drankprobleem.

** Harriët Vanger*

Dochter van Gottfried en Isabella. Tijdens haar tienerjaren verandert ze opeens: dweept met religie en wordt introvert. Haar verdwijning in 1966 is een mysterie.

** Martin Vanger*

Broer van Harriët. Tegenwoordig directeur van Vanger-concern. Heeft moeilijke jeugd maar dat trok

ogenschijnlijk bij toen hij naar de universiteit ging.

* *Harald Vanger*

92-jarige broer van Henrik. Aanhanger van het nazisme, hield van jagen. Komt nu zijn huis zelden uit.

* *Cecilia Vanger*

Dochter van Harald. Nog wel getrouwd maar ziet haar man al jaren niet meer.

* *Anita Vanger*

Dochter van Harald, woont nu in Londen. Gescheiden.

* *Birger Vanger*

Zoon van Harald.

* *Greger Vanger*

Broer van Henrik en man van Gerda.

* *Gunnar Nilsson*

Tegenwoordig conciërge Henrik Vanger, jeugdvriend van Harriët.

* *Eva Hassel*

Tandarts, vriendin Martin Vanger.

* *Gustaf Morell*

Ex-politie commissaris, tijdens de verdwijning van Harriët leidde hij het onderzoek. Woont nog op het Vanger-erf.

* *Hans-Erik Wennerström*

Hij is financieel expert, maar gebruikt zijn expertise om overheidsgeld te gebruiken voor wapentransacties. Mikael poogt zijn onguere praktijken te ontmaskeren.

* *Dragan Armanskij*

Bedrijfseconoom, 56 jaar, tegenwoordig algemeen directeur van beveiligingsbedrijf Milton Security. Werkgever van Lisbeth Salander.

* *Holger Palmgren*

Voormalig curator van Lisbeth.

* *Nils Erik Bjurman*

Advocaat. Volgt Palmgren op als curator van Lisbeth. Hij misbruikt deze positie en verkracht haar meerdere malen.

* *Camilla Salander*

Zus van Lisbeth.

* *Monica*

Ex-vrouw van Mikael en moeder van Pernilla, de dochter van Mikael.

* *Annika Giannini*

Advocate, zus van Mikael. Ze heeft een Italiaanse man en twee kinderen.

* *Robert Lindberg*

Oude schoolvriend van Mikael, geeft hem informatie over Wennerström.

Genre

Misdaadroman

Plaats en tijd

De tijd in dit boek wordt duidelijk aangegeven. Ieder hoofdstuk begint met een vermelding wanneer het plaatsvindt. Het gehele boek bestrijkt een periode van ruim een jaar: 1 november tot 30 december het jaar

daarop. Alhoewel het verhaal zich chronologisch afspeelt, is het verleden ook van belang. Harriët is in 1966 verdwenen en Mikael en Lisbeth proberen dit verleden te reconstrueren.

Ook de plaats in dit verhaal speelt een grote rol. De schrijver is Zweeds en hij gebruikt bestaande Zweedse locaties in zijn verhaal. Zo spelen delen van het verhaal zich af in Stockholm, de hoofdstad van Zweden. Ook Hedeby is een bestaand eiland, echter niet in Zweden maar in Denemarken.

Schrijfstijl

De schrijver beschrijft de locaties plastisch; hij geeft je veel details waardoor je alles makkelijk voor je ziet. Ondanks dat hij veel beschrijvingen geeft, wordt het niet saai. De balans tussen omschrijvingen en dialogen is goed. Deze dialogen zijn leuk om te lezen; ze zijn origineel en met humor dat er niet te dik bovenop ligt. Ook weet hij zijn personages op originele wijze neer te zetten, maar het blijft wel realistisch. Je kunt je goed inleven in zijn personages waardoor je met ze meeleeft.

Door informatie achter te houden weet de schrijver de spanning goed op te bouwen. Het wordt niet saai, omdat hij je toch steeds een stukje informatie geeft en je verschillende keren op het verkeerde been zet.

Vertelperspectief

Het verhaal wordt verteld vanuit een auctoriale verteller. In het begin van het verhaal zijn er verschillende verhaallijnen; die van Henrik, waarvan je dan nog niet weet wie het is, die van Mikael en die van Lisbeth. Soms komen deze verhaallijnen samen en soms scheiden ze weer. Maar altijd wordt er verteld vanuit een auctoriale verteller.

Thema

Het thema van dit verhaal is machtsmisbruik, en dan voornamelijk jegens vrouwen.

Motieven

Een van de motieven is macht. Dit kan heel letterlijk zijn, zo heeft Bjurman macht over Lisbeth omdat zij onder curatele staat. Wanneer ze niet doet wat hij zegt loopt ze de kans opgesloten te worden. Maar er zijn ook andere vormen van macht. Zo heeft Henrik een zekere macht over Mikael. Hij heeft informatie over Wennerström die Mikael wil hebben. Dat zorgt er uiteindelijk voor dat Mikael de klus aanneemt. Daarnaast hebben Gottfried en Martin natuurlijk macht over hun vele slachtoffers en ook zeker over Harriët. Hierop voortbordurend is het misbruik van deze macht, wat vaak gepaard gaat met geweld. Het boek is eigenlijk één grote aanklacht tegen machtsmisbruik tegenover vrouwen.

Een ander motief is haat. Dit verschijnsel is in grote mate aanwezig binnen de familie Vanger. Iedereen haat elkaar en misgunt elkaar alles. Bovendien is er binnen de oudere generatie van de Vangerfamilie sprake van Jodenhaat en andere racistische trekjes.

Vanger-concern heeft een groot kapitaal en geld speelt dus een grote rol. Er is veel gedoe in de familie over wie hoeveel aandelen heeft in het bedrijf. Millennium heeft geldproblemen en is daardoor gedwongen de steun van Henrik Vanger te accepteren, terwijl ze eigenlijk liever onafhankelijk bleven. Lisbeth heeft niet langer haar eigen rekening in beheer en daardoor begint alle ellende met Bjurman. Geld is macht.

Seks wordt niet geschuwd in het boek. Mikael belandt met verschillende dames in bed, zo ook met Lisbeth. Dit heeft impact op hun vriendschap; Lisbeth raakt in de war over vriendschap, liefde en de rol van seks daarin.

Uit het verhaal krijg je ook veel mee over hoe de wereld van de journalistiek in elkaar zit. Wat je wel en niet zomaar kan schrijven, hoe het er aan toe kan gaan op de redactie van een maandblad, hoe de onderlinge hiërarchie tussen journalisten is en welke rol je als journalist kan spelen: door de waarheid boven tafel te halen kun je mensen bevrijden.

Het verhaal speelt zich af in Zweden, wat toch een bepaalde sfeer geeft aan het boek. De (plaats)namen zijn duidelijk Zweeds, maar ook bijvoorbeeld de landschappen en de aanhoudende kou die worden beschreven dragen bij aan de sfeer. Het is van belang dat je je realiseert dat het zich in Zweden afspeelt; seksueel misbruik van vrouwen is daar een groot probleem, onverklaarbaar groter dan in andere landen.

Auteur

Stieg Larsson leefde van 1954 tot 2004. Hij was journalist en auteur. Tijdens zijn werk als journalist had hij als doel om racistische en fascistische organisaties aan de kaak te stellen. Hij werd hierdoor niet erg populair en is daardoor meerdere malen bedreigd. Het idee voor de Millennium-trilogie kwam doordat hij in zijn jeugd een meisje verkracht heeft zien worden. Hij was niet in staat dit meisje te helpen en het gevoel van onmacht heeft hem lang dwars gezeten. Dit meisje komt deels terug in Lisbeth Salander.

In 2001 begon Larsson 's avonds na zijn werk aan het schrijven van wat eigenlijk tien boeken hadden moeten worden. Helaas stierf hij in 2004 aan een hartinfarct en liet "maar" drie boeken achter. Het succes dat deze boeken zouden hebben heeft hij zelf nooit mee kunnen maken.

Eigen mening

Ik ben enorm enthousiast over dit boek, eigenlijk over de gehele trilogie. Ik kwam er voor het eerst mee in aanraking doordat ik de verfilming van deel 1 in de bioscoop zag. Daarna ben ik meteen de boeken gaan lezen en was meteen gegrepen; in één week had ik alle drie de delen uit. Wat het zo goed maakt is dat de personages zo levensecht zijn. Ze hebben allen hun zwakke punten en vooral Lisbeth is een heerlijk personage om te volgen. Ze is dwars tegen alles en probeert alles zelf op te lossen. Dit levert vaak onverwachte en spannende situaties op.

De spanning wordt enorm goed opgebouwd. Doordat je steeds iets meer te weten komt blijf je maar doorlezen omdat je wil weten hoe het nou precies zit.

Daarnaast heb ik persoonlijk iets met de Zweedse cultuur, die je terugproeft in het boek. De (plaats)namen en de droge humor.